

Hitz gakoak

Parasites
Saprophytes
Cap
Gills
Annulus
Stipe
Hyphae
Mycelium
Burning of fuels
Carbon dioxide

Parasitoak
Saprofitoak
Txapela
Lamela
Erastuna
Estipea; hanka
Hifa
Mizelioa
Errekuntza
Karbono(IV) oxidoa

Oharrak:

- Ikasleen ezagupide eta mailaren arabera, bideoa bi bider ikustea egokia izan daiteke. Era berean, imajina geratu egin daiteke, baldin eta irakasleak ikasleek hobeto uler dezaten beharrezkoa dela uste badu.
- Bideo-fitxa iharduera desberdinak egiteko gida besterik ez da. Azken batean irakasleak erabaki beharko du zer eta nola erabili.

Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailaren laguntzaz egina. EIMA Programa 1988.

ancora

audiovisual s.a.

GRAN VIA CORTS CATALANES, 645 - TEL. 317-71-18
08010 BARCELONA

Bideo-gida

030

Biziaren Zientziak

BOTANIKA

Onddoak

16 minutu

ekoizpena:
ENCYCLOPAEDIA BRITANNICA EDUCATIONAL

Banatzailerak:
ANCORA AUDIOVISUAL, S.A.

Euskarazko bertsioa eta bideo-gidak:
ELHUYAR KULTUR ELKARTEA

Bikoizketa:
IZBI, S.A.

Laburpena

Ondoen ikerketa, beraien izaera heterotrofoan eta beste bizidunen dependentzian (beraien esistentzia eta ugalketa horietaz baldintzaturik bait dago) oinarritzen da. Onddo mikroskopoetatik abiatuz, oso deigarriak diren perretxikoak ere aztertuko dira, alderdi begetatiboak eta ugaltzaileak analizatuz. Landare-talde honek beste landare eta animaliei gaixotasunak garraiatzeko duen ahalmena ikusiko da, eta baita gizakiarentzat eta naturarentzat oso erabilgarri gerta daitezkeen prozesuak ere.

Hezkuntz helburuak

- Onddoen izaera heterotrofoa aurkitu eta saprofito eta bizkarroi edo parasitoen arteko bereizketa egin.
- Goi-mailako onddoen egitura begetatibo eta ugaltzailearen kokapena eta funtzioa aztertu.
- Onddoen garapenerako urak eta hezetetasunak duten garrantzia ulertu.
- Ekosistemetan onddoek duten zeregina eztabaidatu.
- Hartzidura-agente eta interes handiko beste zenbait prozesutan onddoek betetzen duten papera ikusi.

Proiektzio aurretik

1. Inguruko landareek dituzten gaixotasun arruntenez informazioa bildu. Onddoek produzitzen dituztenei buruz lantxo bat egin.
2. Ahalbada, goi-mailako onddoak bildu, aurrerago egingo den azterketarako.
3. Materia organikozko hondakinetan agertzen diren onddo-mota desberdinak aztertu, lehenik begiz eta ondoren lupaz.

4. Hartzidura-prozesua errepasatu, zein baldintzatan gertatzen den eta metabolismo zelularrean zein paper jokatzeko duen ikusiz.
5. Espezie arteko oinarritzko zenbait kontzeptu gogoratu, hala nola, sinbiosia, parasitismoa, saprofitismoa,....

Proiektzio ondoren

1. Zergatik dute onddoek beste bizidunen edota deskonposatzen ari den materia organikoaren dependentzia?
2. Zein bi egitura nagusi bereizten dira onddoetan? Zein funtzio dute?
3. Zer izen du Penizilina produzitzen duen onddoak?
4. Zein gas erdiesten da legamiak sortutako hartziduretan? Zein substratu transformatzen du?
5. Nola eragiten dute onddoek ekosisteman? Materiaren zikloan nola hartzen dute parte?
6. Eskema bat egin onddo-mota desberdinen ezaugarri garrantzitsuenekin.
7. Pelikulan ikusitako esperimenteren bat klasean edota laborategian egiten saiatu.
8. Talde txikietan banaturik, onddoek sortzen dituzten gaixotasunei buruzko lan monografikoak egin (mildia, herdoila, giza mikosia,....). Aldez aurretik nola ekin daitezkeen, zein tratamendu erabili behar den etab. aztertu.
9. Hartziduraren bidez lortzen den elikagairen bat produzitzen duen lantegia bisitatu. Bisitari buruzko lana egin. Ikastetxean hartziduraren bat egin daiteke.
10. Bideoan agertzen den sistema bera erabiliz, perretxikoetatik lortutako esporak aztertu.
11. Inguruko lurretan aurki daitezkeen perretxikoei buruzko lana egin. Onddoen bidez izan daitezkeen toxikozioek dituzten sintomei eta tratamenduei buruz informazioa jaso.